

11.01.2017

Høringsvar fra DN Holstebro om Tillæg 12 til kommuneplanen – "område til vindmøller nordøst for Husby"

Danmarks Naturfredningsforening, DN Holstebro og DN Sekretariatet, giver hermed foreningens høringssvar til det 164 sideres tunge kommuneplantillæg, herefter kaldet "T-12".

DN arbejder for en grøn omstilling til vedvarende energi, blandt andet formuleret i foreningens vindmøllepolitik. DN er dog også toneangivende som vagthund for både smånatur og den storslåede natur. I T-12 får man det indtryk efter gennemlæsning at de vigtigste forhold for beslutningstagerne står på de første sider. Her kan det læses, at det udpegede område er både øde, og dermed uden alt for mange problematiske naboer at tage hensyn til, og samtidig så tilpas åbent og utilsløret vestjysk at det blæser godt. Uheldigvis kan man sige præcis det samme om ret mange af vores sidste ikoniske vildmarker langs den jyske vestkyst. Og selv om møllerne er nedjusteret en smule i antal (fra 16 til 12), og de står præcis udenfor Natura 2000 afgrænsningen til det mægtige Nissum Fjord habitatområde, så vurderer både konsulentrapporten og DN at opsætning af store vindmøller i området *vil* have væsentlige negative effekter på habitatområdets udpegningsgrundlag.

Alle der elsker naturen og dens uforudsigelighed ved også, at især vandfugle og fugle generelt netop ikke forholder sig til noget så verdsligt som streger på et kort. De passerer landegrænser, kommunegrænser og Natura 2000 grænser i et væk. Det hele er bundet sammen som en stor, plastisk enhed afhængig af vejrforhold, fødeudbud og forstyrrelser. Og netop det udpegede område i T-12, af DN i det følgende kaldet Pallisbjerg Enge, er et temmelig væsentligt føde- og passageområde for både gæs, svaner og – måske mest kritisk – langtidsrastende flokke af den sjældne vader Pomeransfugl (se nedenfor).

Som det fremgår af Grontmij, herefter Sweco's, konsekvensvurdering og gennemgang af rastende og overflyvende gæs og svaner, så er T-12 stærkt trafikeret, som det fremgår af figur 10-13 i konsekvensanalysen, side 69-72. Flere af arterne er på udpegningsgrundlaget med ugunstig status. Desuden er området i sig selv bemærkelsesværdigt øde, og dermed *tiltalende* for relativt sky rastefugle, figur 37, side 102. Faktisk taler vi om det sidste større, uforstyrrede landskab i et ret omfattende vestjysk fjordlandskab. Ganske vist figurerer området i dag som landbrugsjord. Men fristen er formentlig stakket, og en egentlig naturgenopretning og restaurering nærmere end den fortsatte dyrkningssikkerhed. Fortsat opdyrkning vil eksempelvis kræve yderligere dræning, hvilket i dette område med delvis humusholdig jordbund og stor okkerrisiko, dels vil kræve tilladelse efter okkerloven (hvem husker på den?) og dels påvirke recipienten Nissum Fjord i fortsat negativ retning. Fjorden er i klart ugunstig bevaringsstatus og ret langt fra mål opfyldelse. Prognosen er med andre ord fortsat

ugunstig, og der vil på kort og mellemlang sigt være behov for naturgenopretning eller markante ekstensivering af dyrkningsgraden i de drænedede enge, for at få fjorden på ret køl. I dette scenarie vil store vindmøller med teknikskabe og tilkørselsveje være en hæmsko og et fremmedelement.

Af de berørte fuglearter på udpegningsgrundlaget har DN Holstebro valgt at fokusere på en nærmere gennemgang af forekomsten af **Pomeransfugl**, som afdelingen selv har fulgt i en årrække faktisk lige fra forekomsten blev erkendt og til nu.

I Sweco's konsekvensvurdering fremgår det korrekt, at området er en vigtig rasteplass for Pomeransfugl. Arten optræder under trækket hovedsagligt på lokaliteter ned langs den jyske vestkyst. Området ved Husby/Pallisbjerg, svarende ret nøje til vindmølleparkens areal, er en af de vigtigste lokaliteter for Pomeransfugl i Danmark, og de fleste år er antallet af rastende fugle kun overgået af forekomster ved den yderste del af Skjern Å.

Lokaliteten Pallisbjerg Enge blev først opdaget som rasteplass for Pomeransfugl i 2007. Men der er registreret årlige, høje antal siden da. Arten må derfor også formodes at have benyttet stedet før 2007. Da Pomeransfugl samtidig er bilag II art er myndigheder særligt forpligtet til at udvise hensyn til artens forekomst.

Sweco har selv foretaget registreringer af pomeransfuglene i området, og deres tal er i fin overensstemmelse med, hvad der kan ses noteres i DOFbasen over fugleregistreringer i Danmark.

Pomeransfugl findes på og foretrækker helt åbne og uforstyrrede lokaliteter. Helt generelt foretrækker arten vidtstrakte lavbundsarealer, typisk afvandede fjorde og gammel søbund, uden hverken bebyggelser, læhegn, vindmøller og lignende. I konsekvensvurderingsrapporten (s. 64) hedder det derfor: *"På den baggrund vurderes pomeransfugl, at foretrække at holde afstand til høje strukturer som f.eks. vindmøller. Det vurderes, at etablering af en vindmøllepark i rammeområdet vil medføre et habitattab for pomeransfugl som følge af forstyrrelser fra vindmøllerne."*

Men alligevel drager man i rapporten (s. 65) den stik modsatte konklusion: *"Det vurderes samlet, at planerne om vindmøller i vindmølleområdet vil være uden negative virkninger på muligheden for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for pomerans i EF-fuglebeskyttelsesområde Nissum Fjord."*

Denne konklusion synes at være baseret på, at der, som angivet i rapportens fig. 44, er andre områder med åbne arealer nær vindmølleområdet, som det påstås vil kunne fungere som alternative rasteplasser. Disse er i figuren i rapporten angivet med en blå indramning. Det giver dog nogle problemer både af juridisk og biologisk karakter.

Kan det som udgangspunkt være rimeligt, at man i en konsekvensvurdering af et konkret område, hvor vindmølleparken vurderes at medføre habitattab, blot henviser til såkaldte alternative lokaliteter? Er eksistensen af tilsvarende lokaliteter en gyldig begrundelse for ikke at bekymre sig om ødelæggelser af habitatet i det undersøgte område? Det mener DN ikke. Og som udgangspunkt må myndigheden være forpligtet gennem habitatdirektivet til at sikre gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget ikke kun indenfor habitatafgrænsningen, men også hvis projektet eksempelvis lige på grænsen af området eller længere udenfor området, vil kunne påvirke. Dette følger af § 19d i Naturbeskyttelsesloven.

Hvorvidt de udpegede "alternative" områder overhovedet er reelle alternativer, vil DN stille sig stærkt tvivlende overfor. Dels optræder Pomeransfugl meget stedfast på ganske bestemte, og velafgrænsede lokaliteter. Dels er disse områder altovervejende lavbundsarealer. Arealet i T-12 og pomeransfuglenes rasteplads er et samlet tørlagt område i cirka kote 0 meter (beskrevet blandt andet i "Det tabte Land" af Kjeld Hansen).

Rastepladsen ved Skjern Å (typisk Falbækvej på nordsiden nær åens udløb) er ligeledes beliggende i cirka kote 0. De to traditionelle rastepladser nær Vest Stadil Fjord (et område ved Stadilø og en mark nær okkerbassinerne nord for Mellemdyb) er også cirka i kote 0. Ligeledes gælder det de få andre faste rastepladser, f.eks. ved Filsø og nær Vadehavet ud for Ribe.

De angivne alternative arealer (fig. 44 i konsekvensrapporten) byder på en stigende højdekote, og mod øst og sydøst når højden hurtigt flere meter over kote 0. En art, som er så udpræget tilknyttet lavbundsarealer i kote 0, kan ikke forventes at finde disse alternativer sammenlignelige eller funktionelle.

Tilbage står, at man i rapporten erkender pomeransfugls benyttelse af rammeområdet for vindmøller, man erkender at møllerne betyder habitat tab for arten, men man konkluderer, at alt dette er uden negative virkninger, da der er alternative rastepladser nær ved. Da DN Holstebro finder disse alternativer stærkt tvivlsomme, vil en fastholdelse af synspunktet være en prøvelse i Natur- & Miljøklagenævnet værd.

Med venlig hilsen

Jan Pedersen
Natur- og råstofmedarbejder
DN Sekretariat

Ole Primdahl
Formand, DN Holstebro